

דף מקורות

ספר שמות פרקים י"א-ט"ו יציאת מצרים וקריעת ים סוף

שמות	וארא	בא	בשלח	יתרו	משפטים	תרומה	תצוה	כי תישא	ויקהל	פקודי
במצרים א'-י"ג			הדרך להר סיני י"ג-י"ז	בהר סיני י"ח-כ"ד				פרשיות המשכן כ"ה-מ'		

ספר שמות - מבנה ותוכן

1. רמב"ן, הקדמה לספר שמות

ונתייחד ספר ואלה שמות בענין הגלות הראשון הנגזר בפירוש ובגאולה ממנו ולכן חזר והתחיל בשמות יורדי מצרים ומספרם, אף על פי שכבר נכתב זה, בעבור כי ירידתם שם הוא ראשית הגלות, כי מאז הוחל. והנה הגלות איננו נשלם עד יום שובם אל מקומם ואל מעלת אבותם ישובו. וכשיצאו ממצרים, אף על פי שיצאו מבית עבדים, עדיין יחשבו גולים, כי היו בארץ לא להם, נבוכים במדבר. וכשבאו אל הר סיני ועשו המשכן ושב הקב"ה והשרה שכינתו ביניהם, אז שבו אל מעלות אבותם, שהיה סוד אלוה עלי אהליהם, והם הם המרכבה, ואז נחשבו גאולים. ולכן נשלם הספר הזה בהשלימו ענין המשכן ובהיות כבוד ה' מלא אותו תמיד.

"זכר ליציאת מצרים"

קרוב פסח
וחג המצות

והיה היום הזה לכם לזכרון ותגתם אתו תג לה' לדורתכם חקת עולם תתגהו. (שמות י"ב, י"ד)
ושמרתם את המצות כי בעצם היום הזה הוצאתי את צבאותיכם מארץ מצרים ושמרתם את היום הזה לדורתכם חקת עולם (י"ב, י"ז)

ושמרתם את הדבר הזה לחק לה ולבניך עד עולם. והיה כי תבאו אל הארץ אשר יתן ה' לכם כאשר דבר ושמרתם את העבדה הזאת. והיה כי יאמרו אליכם בניכם מה העבדה הזאת לכם. ואמרתם זבח פסח הוא לה' אשר פסח על בתי בני ישראל במצרים בנגפו את מצרים ואת בתינו הציל (י"ב, כ"ד-כ"ז)

ליל שמרים הוא לה' להוציאם מארץ מצרים הוא הלילה הזה לה' שמרים לכל בני ישראל לדורתם. (י"ב, מ"ב)

ולאמר משה אל העם זכור את היום הזה אשר יצאתם ממצרים מבית עבדים כי בתוך יד הוציא ה' אתכם מזה ולא יאכל חמץ. היום אתם יצאים בחדש האביב. והיה כי יביאך ה' אל ארץ הכנעני והחתי והאמרי והחוי והיבوسی אשר נשבע לאבותיך לתת לה ארץ זבת חלב ודבש ועבדת את העבדה הזאת בחדש הזה. שבעת ימים תאכל מצת וביום השביעי תג ליהוה. מצות יאכל את שבעת הימים ולא יראה לה חמץ ולא יראה לה שאר בכל גבלך. והגדת לבנך ביום ההוא לאמר בעבור זה עשה ה' לי בצאתי ממצרים. והיה לה לאות על ידה ולזכרון בין עיניך למען תהיה תורת יהוה בפיך כי ביד חזקה הוצאתי יהוה ממצרים. ושמרת את החקה הזאת למועדה מימים ימימה. והיה כי יביאך ה' אל ארץ הכנעני כאשר נשבע לה ולאבותיך ונתנה לה. והעברת כל פטר רחם

תפילין

קדושת בכורות
ופדיון בכורות

לה' וְכָל פֶּטֶר שֶׁגָּר בְּהֵמָּה אֲשֶׁר לָהּ הַזְּכָרִים לָהּ. וְכָל פֶּטֶר חָמֹר תִּפְדֶּה בְּשֵׁה וְאִם לֹא תִפְדֶּה וְעֲרַפְתּוּ וְכָל בְּכוֹר אָדָם בְּבִנְיָה תִפְדֶּה. וְהָיָה כִּי יִשְׁאַלְךָ בְּנֶךָ מָחָר לֵאמֹר מַה זֹאת וְאָמַרְתָּ אֵלָיו בְּחֹזֶק יָד הוֹצִיאָנוּ ה' מִמִּצְרַיִם מִבֵּית עַבְדִּים. וַיְהִי כִּי הִקְשָׁה פְרַעֲוֹה לְשַׁלְּחַנוּ וַיַּהַרְגֵהוּ ה' כָּל בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבְּכוֹר אָדָם וְעַד בְּכוֹר בְּהֵמָּה עַל כֵּן אָנֹכִי לֵיהוָה כָּל פֶּטֶר רַחֵם הַזְּכָרִים וְכָל בְּכוֹר בְּנֵי אֶפְרָיִם. וְהָיָה לְאוֹת עַל יַדְכֶם וּלְטוֹטְפֹת בֵּין עֵינֶיךָ כִּי בְחֹזֶק יָד הוֹצִיאָנוּ ה' מִמִּצְרַיִם. (י"ג, ג'-ט"ו).

אָנֹכִי ה' אֱלֹקֶיךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עַבְדִּים (שמות כ', ב').

2. רמב"ן שמות י"ג, ט"ז

ובעבור כי הקדוש ברוך הוא לא יעשה אות ומופת בכל דור לעיני כל רשע או כופר, יצוה אותנו שנעשה תמיד זכרון ואות לאשר ראו עינינו, ונעתיק הדבר אל בנינו, ובניהם לבניהם, ובניהם לדור אחרון. והחמיר מאד בענין הזה כמו שחייב כרת באכילת חמץ (לעיל י"ב ט"ו) ובעזיבת הפסח (במדבר ט' י"ג), והצריך שנכתוב כל מה שנראה אלינו באותות ובמופתים על ידינו ועל בין עינינו, ולכתוב אותו עוד על פתחי הבתים במזוזות, ושנזכיר זה בפנינו בבקר ובערב... וכן כל כיוצא בהן מצות רבות זכר ליציאת מצרים. והכל להיות לנו בכל הדורות עדות במופתים שלא ישתכחו, ולא יהיה פתחון פה לכופר להכחיש אמונת האלהים...

ומן הנסים הגדולים המפורסמים אדם מודה בנסים הנסתרים שהם יסוד התורה כלה, שאין לאדם חלק בתורת משה רבינו עד שנאמין בכל דברינו ומקרינו שכלם נסים אין בהם טבע ומנהגו של עולם, בין ברבים בין ביחיד, אלא אם יעשה המצות יצליחנו שכרו, ואם יעבור עליהם יכריתנו ענשו, הכל בגזרת עליון...

3. שמות י"ט, ד'-ו'

אָתָּם רְאִיתֶם אֲשֶׁר עָשִׂיתִי לְמִצְרַיִם וְאֲשָׂא אֶתְכֶם עַל כַּנְפֵי נְשָׁרִים וְאָבֵא אֶתְכֶם אֵלָי: וְעַתָּה אִם שָׁמוֹעַ תִּשְׁמָעוּ בְּקוֹלִי וְשִׁמְרַתֶּם אֶת בְּרִיתִי וְהִיִּיתֶם לִי סִגְלָה מִכָּל הָעַמִּים כִּי לִי כָּל הָאָרֶץ: וְאֵתֶם תִּהְיוּ לִי מִמְּלַכַת כְּהֻנִּים וְגוֹי קְדוֹשׁ

4. דברים כ"ד, י"ז-י"ח

לֹא תִטֶּה מִשְׁפַּט גֵּר יְתוֹם וְלֹא תִחַבֵּל בְּגֹד אֶלְמָנָה: וְזָכַרְתָּ כִּי עַבְדָּהְיִיתָ בְּמִצְרַיִם וַיִּפְדֶּךָ ה' אֱלֹקֶיךָ מִיָּד כָּל אָנֹכִי מִצְרַיִם לְעֲשׂוֹת אֶת הַדְּבָר הַזֶּה:

5. מיכה ז', ט"ו

כִּימִי צִאתָךְ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲרָאנוּ נִפְלְאוֹת:

כָּל אָדָם צָרִיךְ מִצְרַיִם - אַמְנוֹן רִיבֵק

לִשְׂאֵת עָלֶיךָ אֶת עֲצֻמוֹת יוֹסֵף,	שְׁתַּהַּא שְׁגוּרָה אֲצִלוּ עַל הַשְּׁפֹתִים.	כָּל אָדָם צָרִיךְ שְׁתַּהַּיָּה לוֹ
כָּל אָדָם צָרִיךְ לְהַזְדַּקֵּךְ.	אָדָם צָרִיךְ פֶּעַם אַחַת לְהִתְכַּוֵּף -	אִיזוֹ מִצְרַיִם,
כָּל אָדָם צָרִיךְ שְׁתַּהַּיָּה לוֹ	כָּל אָדָם צָרִיךְ כְּתָף.	לְהִיֹּת מִשֵּׁה עֲצָמוֹ מִתּוֹכָה
אִיזוֹ מִצְרַיִם.	כָּל אָדָם צָרִיךְ שְׁתַּהַּיָּה לוֹ אִיזוֹ מִצְרַיִם,	בְּיַד חֹזְקָה,
וִירוּשָׁלַיִם,	לְגָאֵל עֲצָמוֹ מִמְּנַה מִבֵּית עַבְדִּים,	אוּ בְחִרְיַקַת שְׁנַיִם.
וּמִסָּע אַרוֹךְ אֶחָד,	לְצִאת בְּחֻצֵי הַלֵּיל אֶל מִדְּבַר הַפְּחָדִים,	כָּל אָדָם צָרִיךְ אִימָה וְחֻשְׁכָה גְדוֹלָה,
לְזַכֵּר אוֹתוֹ לְעַד	לְצַעַד הַיָּשָׁר אֶל תּוֹךְ הַמַּיִם,	וְנִחְמָה, וְהִבְטָחָה, וְהַצְלָה,
בְּכַפּוֹת הַרְגָלִים.	לְרְאוֹתֶם נִפְתָּחִים מִפְּנֵי לְצַדִּיקִים.	שְׂנֵדַע לְשֵׂאת עֵינָיו אֶל הַשָּׁמַיִם.
	כָּל אָדָם צָרִיךְ כְּתָף,	כָּל אָדָם צָרִיךְ תִּפְלָה אַחַת,